

Datum van inontvangstneming : 23/11/2015

Zaak C-544/15

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

19 oktober 2015

Verwijzende rechter:

Verwaltungsgericht Berlin (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

14 oktober 2015

Verzoekende partij:

Sahar Fahimian

Verwerende partij:

Bundesrepublik Deutschland

In het geding geroepen partij:

Stadt Darmstadt

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Verstrekking van een visum aan een derdelander voor studiedoeleinden –
Beoordelingsmarge van de nationale autoriteiten bij de controle of is voldaan aan
de voorwaarden voor verstrekking van een visum voor studiedoeleinden –
Verenigbaarheid met richtlijn 2004/114

Voorwerp en rechtsgrondslag van het prejudiciële verzoek

Uitlegging van het Unierecht, artikel 267 VWEU

Prejudiciële vragen

1a. Moet artikel 6, lid 1, onder d, van richtlijn 2004/114/EG van de Raad van 13 december 2004 betreffende de voorwaarden voor de toelating van onderdanen van derde landen met het oog op studie, scholierenuitwisseling, onbezoldigde opleiding of vrijwilligerswerk, in die zin worden uitgelegd dat de bevoegde autoriteiten van de lidstaten bij de controle of een derdelander die verzoekt te worden toegelaten voor de in de artikelen 7 tot en met 11 van die richtlijn genoemde doeleinden, wordt beschouwd als een bedreiging voor de openbare orde, de openbare veiligheid of de volksgezondheid, over een beoordelingsmarge beschikken, op grond waarvan de evaluatie van de autoriteiten enkel marginaal kan worden getoetst door de rechter?

1b. Indien vraag 1a bevestigend wordt beantwoord:

Welke juridische grenzen gelden voor de bevoegde autoriteiten van de lidstaten bij de evaluatie of een derdelander die verzoekt te worden toegelaten voor de in de artikelen 7 tot en met 11 van richtlijn [2004/114] genoemde doeleinden, moet worden beschouwd als een bedreiging voor de openbare orde, de openbare veiligheid of de volksgezondheid, in het bijzonder wat de aan de evaluatie ten grondslag liggende feiten en de beoordeling ervan betreft?

2. Ongeacht het antwoord op de vragen 1a en 1b:

Moet artikel 6, lid 1, onder d, van richtlijn [2004/114] in die zin worden uitgelegd dat de lidstaten op grond daarvan bevoegd zijn om in een situatie als de onderhavige – waarin een derdelander uit Iran, die haar universitaire diploma in Iran heeft behaald aan de voor techniek, ingenieurswetenschappen en natuurkunde gespecialiseerde Sharif University of Technology (Teheran) en die verzoekt om toegang met het oog op een doctoraatsstudie op het gebied van het IT-beveiligingsonderzoek in het project „betrouwbare ingebedde en mobiele systemen”, met name de ontwikkeling van doeltreffende beschermingsmechanismen voor smartphones – de toelating tot hun grondgebied te weigeren met het argument dat niet kan worden uitgesloten dat de in samenhang met het onderzoeksproject verworven vaardigheden in Iran zullen worden misbruikt, bijvoorbeeld om vertrouwelijke informatie in de Westerse landen te verkrijgen, dan wel ter interne onderdrukking of algemeen in samenhang met schending van mensenrechten?

Aangevoerde bepalingen van het Unierecht

Richtlijn 2004/114/EG van de Raad van 13 december 2004 betreffende de voorwaarden voor de toelating van onderdanen van derde landen met het oog op studie, scholierenuitwisseling, onbezoldigde opleiding of vrijwilligerswerk (PB L 375, blz. 12), met name de artikelen 2, 3, 5, 6, 7, 12, lid 1

Verordening (EU) nr. 267/2012 van de Raad van 23 maart 2012 betreffende beperkende maatregelen ten aanzien van Iran (PB L 88, blz. 1), met name de artikelen 2, 5, 23, en bijlage IX

Uitvoeringsverordening (EU) nr. 1202/2014 van de Raad van 7 november 2014 tot uitvoering van verordening (EU) nr. 267/2012 betreffende beperkende maatregelen ten aanzien van Iran (PB L 325, blz. 3), met name bijlage I B punt 161

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet (Aufenthaltsgesetz – AufenthG) (Wet betreffende het verblijf, de beroepswerkzaamheid en de integratie van vreemdelingen op het grondgebied van de Bondsrepubliek), in de versie bekendgemaakt op 25 februari 2008 (BGBl. I blz. 162), zoals laatstelijk gewijzigd bij artikel 1 van de wet van 27 juli 2015 (BGBl. I blz. 1386), met name §§ 4, 6, 16

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

- 1 Verzoekster vraagt een visum aan om een doctoraatsstudie te kunnen beginnen. Zij is Iraans staatsburger en bezit een Master of Science op het gebied van de informatietechnologie van de Sharif University of Technology (SUT) te Teheran. Deze universiteit heeft specialisaties voor techniek, ingenieurswetenschappen en natuurkunde.
- 2 In november 2012 vroeg verzoekster bij de Duitse ambassade te Teheran een visum aan om een doctoraatsstudie te kunnen beginnen aan de Technische Universiteit Darmstadt, Center for Advanced Security Research Darmstadt (CASED), in het kader van het project „betrouwbare ingebedde en mobiele systemen”. Bij de aanvraag waren een toelatingsbewijs van de universiteit en onder andere ook een brief van de Managing Director van het CASED gevoegd. Volgens die brief betreft het onderzoeksproject van verzoekster het gebied van de IT-beveiliging.
- 3 De ambassade wees verzoeksters visumaanvraag af. De bezwaarprocedure bij de ambassade had geen succes. Met haar op 13 november 2013 ingestelde beroep zet verzoekster haar aanvraag voor een visum voor studiedoeleinden voort.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 4 Betrokkenen twisten over de vraag of openbare belangen in de weg staan aan verzoeksters toegang.

- 5 Verweerster meent dat verzoekster een gevaar voor de openbare veiligheid vormt in de zin van artikel 6, lid 1, onder d, van richtlijn 2004/114.
- 6 Zij baseert deze opvatting erop dat de feitelijke situatie in Iran in voldoende mate het gevaar fundeert dat de vaardigheden die gedurende het verblijf voor onderzoek worden verworven, in verzoeksters thuisland kunnen worden misbruikt.
- 7 Het belang van de SUT voor militair georiënteerd onderzoek in Iran is in de internationale gemeenschap erkend. In uitvoeringsverordening nr. 1202/2014 is de SUT vermeld als organisatie waarvoor wegens haar nauwe banden in de machtsstructuren aldaar beperkende maatregelen gelden. Verweerster verwijst naar de conclusies van de Europese Raad van 21 oktober 2013. De Europese Raad heeft het belang beklemtoond van een doeltreffende bescherming van de toegang tot voor proliferatie relevante kennis en knowhow in de Europese Unie en verlangd dat wordt gewaarborgd dat deze kennis en knowhow voor vreedzame doeleinden worden benut.
- 8 In de visumprocedure dient het belang van de aanvrager om toegang te krijgen zorgvuldig te worden afgewogen tegen de veiligheidsbelangen van de Bondrepubliek Duitsland. Dit geldt op grond van het gevaar van misbruik van in Duitsland verworven kennis met name bij visumaanvragen van Iraanse wetenschappers.
- 9 Verweerster ziet er twee aanknopingspunten voor dat met het beoogde doctoraat op een gevoelig en veiligheidsrelevant onderzoeksgebied kennis wordt verworven die kan worden misbruikt voor militaire doeleinden en/of voor interne onderdrukingsmaatregelen in Iran.
- 10 Ten eerste kan niet worden uitgesloten dat verzoekster ook na haar aan de SUT behaalde diploma in verbinding blijft staan met contacten daar. Ten tweede kan de kennis die verzoekster tijdens haar studieverblijf wil verwerven, in Iran worden misbruikt voor interne onderdrukking of algemeen in verband met schending van mensenrechten. De verworven kennis over systemen en uitrusting voor telecommunicatie- en internetdiensten, over versleutelingstechnieken en cryptotechniek zou kunnen worden misbruikt voor het controleren van de bevolking met middelen van de politie en de geheime dienst.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

- 11 In het arrest Alaya (C-491/13, EU:C:2014:2187) heeft het Hof van Justitie geoordeeld dat artikel 12 van richtlijn 2004/114 in die zin moet worden uitgelegd dat de betrokken lidstaat gehouden is een derdelander die voor studiedoeleinden meer dan drie maanden op het grondgebied ervan wenst te verblijven, op zijn grondgebied toe te laten, wanneer deze derdelander voldoet aan de in de artikelen 6 en 7 van de richtlijn uitputtend geregelde toelatingsvoorwaarden en

deze lidstaat zich jegens hem niet beroept op een van de in de richtlijn expliciet genoemde redenen, die de weigering van een verblijfstitel rechtvaardigen.

- 12 In het onderhavige geval komt alleen een weigeringsgrond uit artikel 6, lid 1, onder d, van richtlijn 2004/114 in aanmerking. Met betrekking tot de overige toelatingsvoorwaarden is er geen probleem. De verwijzende rechter heeft twijfels over de uitlegging die aan artikel 6, lid 1, onder d, van richtlijn 2004/114 moet worden gegeven.
- 13 Enerzijds kan volgens overweging 14 van richtlijn 2004/114 de toelating ten behoeve van de in deze richtlijn genoemde doeleinden alleen „op grond van geldige redenen” worden geweigerd. Bovendien moet de beoordeling van een lidstaat dat een derdelander een bedreiging voor de openbare orde en de binnenlandse veiligheid vormt, „op feiten” zijn gebaseerd.
- 14 In het onderhavige geval heeft verweerster zich op de volgende feiten gebaseerd: verzoekster is Iraans staatsburger; zij heeft haar diploma behaald aan de SUT; haar onderzoeksproject bestrijkt het gebied van de IT-beveiliging; de SUT wordt in bijlage IX bij verordening nr. 267/2012 gekwalificeerd als een instelling die de Iraanse regering ondersteunt en is in uitvoeringsverordening nr. 1202/2014 onder I in punt 161 vermeld als een dergelijke organisatie. Daarbuiten heeft verweerster echter geen concrete en rechtstreeks met de persoon van verzoekster verband houdende omstandigheden genoemd, die het gevarenpotentieel zouden kunnen onderbouwen.
- 15 Anderzijds impliceert de beoordeling van de individuele situatie van een derdelander om te bepalen of zijn toelating niet afstuit op de weigeringsgrond van artikel 6, lid 1, onder d, van de richtlijn, complexe evaluaties. Deze dienen onder meer betrekking tot hebben op de politieke situatie van het thuisland van de aanvrager alsmede op de internationale betrekkingen van de lidstaat waartoe toegang wordt gevraagd.
- 16 Dat pleit ervoor dat de lidstaten bij de controle van artikel 6, lid 1, onder d, van richtlijn 2004/114 op zijn minst een (ruime) beoordelingsmarge genieten, die zowel betrekking heeft op de toepassingsvoorwaarden van de regeling als op de beoordeling van de feiten die relevant zijn voor de vaststelling of de derdelander als een bedreiging voor de openbare orde, de openbare veiligheid of de volksgezondheid wordt beschouwd. In zoverre wordt verwezen naar de rechtspraak van het Hof van Justitie over de toetsing van visumaanvragen volgens de visumcode (arrest Koushkaki, C-84/12, EU:C:2013:862, punt 56 e.v.).